

MARJATTA PARRE ON POISSA

Puheterapeutti, FM Marjatta Parre kuoli Alzheimerin taudin uuvuttamana toukokuun 6. päivänä 83 vuoden iässä. Hän teki ennen eläkkeelle jäämistään pitkän päivätyön puheterapeutina, puheterapeuttien kouluttajana, logopedian tutkijana ja alan aktiivina.

Marjatta Parre syntyi heinäkuussa vuonna 1928 Laatokan Karjalassa, mutta perhe muutti Marjatan ollessa kouluiässä sodan jaloista Helsinkiin. Siellä hän asui myöhemmän elämänsä ajan, vaikka kävikin vielä jatko-sodan aikana, 15-vuotiaana, hoitamassa työveloitteensa Karjalan Impilahdella. Ylioppilaaksi päästyään Marjatta alkoi perheen perustamisen rinnalla opiskella Helsingin yliopistossa englantia ja kirjallisuutta. Englantiin kuuluneiden fonetiikan opintojen kautta pääaine vaihtui kuitenkin fonetiikan professorin, Antti Sovijärven, innostamana fonetiikan puhe- ja ääniterapeuttiseksi linjaksi.

Puheterapeutin työuransa Marjatta Parre teki pääasiassa HYKS:n lastenklินิกassa sekä yksityisvastaanotollaan. Marjatta itse oli ulkoiselta olemukseltaan tyylikäs ja huoliteltu, mutta se ei estänyt häntä pitämästä lapsiasiakkaitaan aina tinkimättömästi terapiatoiminnan keskipisteenä ja lähtökohtana. Hänellä oli erityinen taito rakentaa kaikkiin lapsiin luonteva kontakti. Jos lapsesta tuntui hyvältä istua lattialla, lattialle laskeutui myös terapeutti, ja jos uutta lapsiasiakasta vähän jännitti sairaalamaailma ja vieras täti, tuo täti aloitti keskustelun kysymällä: ”Arvaapa mitä tapahtui, kun ajoin äsken kuplavolkkarillani tänne töihin!” Lapsen piti nähdä terapeutti elävänä ihmisenä, jotta vuorovaikutuksesta voi kehittyä tutkimista ja terapiaa eteenpäin vievää.

Lastenklินิกalla käynnistyi Marjatta Parren ollessa siellä puheterapeutina, 1970-luvun puolivälissä, laajamittainen riskilapsitutkimus, jonka työryhmässä Marjatta edusti puheterapeutista asiantuntemusta. Tämä hanke, jonka tutkimusavustajina toimineiden opiskelijoiden opinnäytetöinä syntyi 12 logopedian pro gradu -tutkielmaa, liitti Marjatan myös logopedisen tutkimuksen maailmaan. Sen jälkeen puheterapeutin näkökulma tuli mukaan useisiin Lastenklินิกalla tehtyihin tutkimuksiin.

1980-luvun alussa Marjatta Parre siirtyi työskentelemään silloiselle fonetiikan laitokselle, ensin assistenttina, sittemmin lehtorina ja lyhytaikaisesti jopa avoinna olleen apulaisprofessorin viran hoitajana. Marjatta ei kuitenkaan koskaan väitellyt, mutta opetuksessaan hän jakoi vahvaa, punnittua kliinistä kokemustaan. Silloisen opiskelijapolven muistiin ovat jääneet paitsi monenlaiset viivästyneeseen kielen kehitykseen liittyvät asiat myös muutolautat: kuinka Marjatta ohjasi tekemään yksinkertaisen muutolaudan avulla lasten kielelliskognitiivisten taitojen peruskartoituksen. Ajatus saattoi joistakuista tuntua ylyksinkertaistavalta, mutta Marjatta esitti menettelytavalleen tieteelliset perusteet - myös kansainvälisessä kongressissa.

Työuransa aikana Marjatta Parre oli aktiivisesti mukana ammatillisissa ja tieteellisissä yhdistystoiminnassa. Hän toimi Suomen Puheterapeuttiliiton johtokunnan jäsenenä vuosina 1972–1976 ja toiminnanjohtajana 1973–1974. Logopedis-foniatriksen yhdistyksen (nykyään Puheen ja kielen tutkimuksen yhdistys) puheenjohtajana hän toimi vuosina 1979–1981.

Marjatta oli seurallinen ja hauska ihminen, joka osasi luoda miellyttävän ja keskusteleavan ilmapiirin. Hän puhui usein lämpimästi perheen ja ystävien merkityksestä. Myös kansainvälisyys oli Marjatalle tärkeää, ja hän osallistui opiskelijoiden kanssa useisiin ulkomaille suuntautuneisiin opintomatkoihin. Viron itsenäistymisen jälkeen tuli mahdolliseksi rakentaa sinne logopedisia kontakteja. Silloisen fonetiikan laitoksen väki ja Helsingin seudun puheterapeutit järjestivät parillekymmenelle virolaiselle alan ihmiselle usean päivän vierailun laitokseen ja tšekäläiseen puheterapiatoimintaan. Vieraille järjestettiin muun ohjelman lisäksi kotimajoitus ja ruokailut. Marjatta toimi yhtenä tämänkin vierailun aktiivisena ja huolehtivana emäntänä.

Marjatta Parre oli yksi suomalaisen puheterapian uranuurtajista ja innoittajista, ja hänen perintönsä vaikuttaa edelleen suomalaisessa puheterapiassa. Marjatan innostus alaa kohtaan lienee vaikuttanut myös siihen, että hänen tyttärentyttärensä, Minni Lajunen, on valinnut isoäitinsä tavoin puheterapeutin työn elämänurakseen ja viimeistelee nyt logopedian opintojaan Helsingin yliopistossa.